

Kaple jako umělecká laboratoř

Na okraji Prahy v Holyni funguje přes léto galerie, která se nebojí říznout do živého • Nyní tu vystavuje Kurt Gebauer

KATEŘINA PIETRASOVÁ

PRAHA Ještě o tomto víkendu je možné v kapli sv. Jana Křtitele v pražské Holyni zhlédnout výstavu Kurta Gebauera *Kde domov můj?*. Tento malý výstavní prostor, který zde pod názvem Galerijní laboratoř funguje už druhým rokem, překvapuje nabitým a kvalitním výstavním programem. A to přesto, že se nachází zcela mimo centrum hlavního města, v obci čítající na 500 obyvatel.

Ostatně do Holyně, jež je součástí městské části Praha-Slivenec, je možné se dostat celkem pohodlně i městskou hromadnou dopravou: stačí dojet na konečnou tramvaje Sídlíště Barrandov a poté se vydat pěšky mezi poli. Zrekonstruovanou kapli propůjčil Fakultě humanitních studií UK zdarma městský úřad, aby tu vždy přes léto od června do září pořádala výstavu.

Výstavy s přesahem

Dramaturgie výstavního programu se ujal umělec a kurátor Matouš Karel Zavadil, kterému se zde daří – navzdory značně omezenému rozpočtu – představovat zajímavé umělecké osobnosti.

Od loňského roku tak v kapli vystavovali například Petr Nikl, Lubomíra Kmetová-Polertová, Anna Pašková, česko-americká umělkyně Barbara Benish nebo v současné době sochař Kurt Geb-

auer. Činnost galerie tu jako úplně první zahajoval Jaroslav Kořán s kapelou Orloj snivců. Záměrem kurátora je, aby vernisáže všech výstav provázely ještě další kulturní program, jako jsou hudební vystoupení nebo performance, a aby tak galerijní aktivity měly další přesah. Totiž aby nabízel možnost setkávání místních s – doslova – přespolními, jakož i příslušníky mladší a starší generace. V lokálním kontextu se tak z vernisáží stávají poměrně významné kulturně-společenské události, které v tak malé obci jistě překvapí.

Na rozdíl od většiny nově vznikajících galerií, které se profilují

jako generační a soustřeďují se v první řadě na prezentaci mladší a nastupující generace umělců, si Zavadil ve své „laboratoři“ vytknul za cíl soustředit se především na umělce střední a starší generace, kteří se však mnohdy také velmi razantně vyjadřují i k současnému dění a společensko-politickým problémům.

Modlitba za vodu

Důkazem toho byla nedávno skončená výstava Barbary Benish, inspirovaná autorčinou vzpomínkou na loňské protesty indiánů v Severní Dakotě. Tamní indiáni se tehdy bouřili proti stavbě ropovodu, jenž měl být vybu-

ván na jejich tradičním území, kde mají od nepaměti svá rituální pohřebiště. Stavba navíc představovala ekologickou hrozbu zamoření území ropou, a tím i narušení místních zdrojů pitné vody.

Barbara Benish tu ve své instalaci vytvořené speciálně pro intimní prostor kaple akcentovala právě téma křehké ekologické rovnováhy a vzájemné propojenosti člověka a prostředí. Tento rozměr díla, tedy fakt, že vzniklo právě v sakrálním prostoru – kaple není odsvěcena – mu zároveň svým způsobem dodával mnohem větší naléhavosti: instalaci bylo možno chápat i jako svébytnou modlitbu za vodu.

Malý český trpaslík

Podobně aktivistický ráz má i současná výstava, kterou pro kapli připravil Kurt Gebauer. Celou jednu podélnou stěnu kaple zakryl velkoformátovou fotografií – zvětšeným snímkem zachycujícím uprchlíky v dramatickém momentě, kdy vystupují z lodě a podávají lidem na břehu malé dítě. Vypjatý moment a postavy zachycené v pohybu nevyhnutelně připomenou kompozice barokních obrazů. Celý ten monumentální výjev pak působí, jako by snad na stěnu kaple patřil odjakživa.

Gebauer ovšem nezůstává jen u patosu a konfrontuje tuto fotografii se svým lakonicky sarkas-

tickým komentářem o náladě převládající v české společnosti. Na protější stěně je tak protipólem obrazu uprchlíků autorský text *Úsvit české hymny*, odkazující na propojení xenofobního nacionalismu s nejvyššími politickými kruhy, a starší kresba typického gebauerovského trpaslíka, naznačující, že v mentalitě „malého českého člověka“ se toho od dob normalizace zas až tak moc nezměnilo.

Obě zmíněné výstavy charakterizuje silná společenská angažovanost a umělecký aktivismus. Matouš Karel Zavadil si pro letošní výstavní cyklus v Galerijní laboratoři zvolil téma uprchlictví a vnitřního a vnějšího exilu. Posláním současných výstav tak podle jeho slov „není prezentovat trendy či demonstrovat dokonalé a mnohdy efektní formy či techniky, ale snažit se vyvolávat diskusi, poukazovat na konkrétní problémy či jevy ve společnosti“. I na periferii se dnes odehrávají zajímavé věci, a tak stojí za to do Holyně někdy vyrazit.

Kurt Gebauer: Kde domov můj?

Kurátor: Matouš Karel Zavadil
Galerijní laboratoř, Praha-Holyně, otevřeno o víkendech a svátcích 15.00–17.00, do 31. 7.

Autorka je historička umění a překladatelka

Uprchlíci v Holyni. Kurt Gebauer při instalaci výstavy. FOTO GALERIJNÍ LABORATOŘ